

Հրատարակիչ յանձն Շահ-
մարթ որ շու նոր ցու մարդի
Տարեկան 4, Առաջի 24,
Բառքի միայ Ընկերութեան 500:

ՈՒՍՏՈՒՄ ԱՎԱՆ ԶՐԱՄԻ ԵՐԱՎԱՆԻ

Ամենային ազգային հրա-
տարակութեան ձրբար-
պին:

Առանձին պատի տղից-
մանկը և մայս առ տուն:

Հ Յ Ա Կ Ա Խ Ա Խ Ա Խ Ա Խ Ա Խ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊՐՈՊՐԵԴԻ ԵՎ ԱՎԱՆՈՒԹՅԱՆ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅ Գ. Թ. ԹԻՒ 117. ԿԵԼՎԵՐ 1847 ԵՊ 6.

ՔԱՂԱՔԻ ՔԱՂԱՔԻ

ԿԱՆԿԵԹԻ

ՀՅԵՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ քննուկեալ Պարու ո-
մքն, որ սովորաբար իջանէ ի մայրա-
քաղաք մեր յաւուրո ձեմքանոյ՝ Հան-
գիսկայ բարեկամի ուրու ք պատմեաց՝
թէ: «Հյերիս խրախնձան»: Հանգիստ-
ցեալու մէն յերկատասան բազմակա-
նաց՝ ոչ ծախիցաւ զի՞ն այնքան որ-
քան ծախօւր ՚ի մին միայն խրախնձան՝
որ ՚ի մայրաքաղաքի առաջ՝» — Ար-
դաւան ՚նմա՝ պատահանեաց: «Այս՝
մեծ են ծախօւր զինւոյ ՚ի խրախնձա-
նըս մայրաքաղաքի ոցարբիկ, բայց անս
թէ ՚ի կաղմանը յորոց կոմ յորպի-
սեաց՝ ՚ի մասրդկանէ: Համենայն ՚ի բա-
ղաքավարեալ և ՚ի բարեսան ընկե-
րութիւնս վարի գինին շափում:» յագ-
նութիւն մարտուղանի և մասոց: բայց
յընկերութիւնս զանելից և սկիզբիթ
խուժանին է: որ միշտ ըստ չոտի ան-
ցեալ, որէ մանաւանդ զժանառութիւն
կրից քան մասաց, յառաջ բերէ մա-

յաւանդ զիսպ՝ բան թէ կարգ, զագետա՝
բան զուրախութիւն, և զրու ՚ի սո-
ցին սակի են, ՚ի մած և ՚ի հզօք բա-
զաքի ուրեք, որպիսի է կարկամա,
Հինդ կամ միեց Հարխոր Հազար բնակ-
չոք, ՚որ բան չէ խառնակ ընկերու-
թիւնց անուրան, բայց ո՞ն ե՞կ ազէ:
Հայեաց յերեւելի և ՚ի բարձրագոյն
խրախնձանս բարեբուն և բարեսանն
որեաց, և ահօննես, թէ քանիք
ծաղկունք օրինակիելի առաքինուեց,
և ուսանելի Հմուտ թիւնց ծիծազա-
ւեա ոչ ծախանին անունու: Որ զաշ-
խորհի կամ զաղղի ուրուք միայն ըգ-
որսկասութիւնն պատուի, ցուցանէ թէ
ընկերակցութիւն իւր լիով պակասու-
ւուցն եղեւ միշտ, և ոչ թէ լնով վե-
րազունից և կատարեց:» Պայտ, ո-
խանցու նա, և մեր՝ որովհետեւնը-
պատակ է առաքինութիւնն և վայել-
չութեան ոզզին մերավանն ազտու Հար-
կանել, ՚որ ծախուց դլուի գաման
կարգեցաթ ու վարձելոյ մեց զոյը
լիտես և առաջ որպիս զի քաղելով նո-

ըստ զբարի ըստին և դիպոյելու չե յա-
մենայն յերկելի բնիկը բակցութեանց
մոյքաքաղաքին՝ մասունց և մեզ, և
մեք Ազգին մասակարարեացուք Յու-
ստիք բազմաց ախարժ ընկուլ լինիցի ։ վե-
ղինէ առաւել սիրելի քան զԱ եպ
Ա այի լուսութեանց, և զԲ նշ առաւել
զգու շանալի քան զԴ էպ ՅՈ շուտառու-
թեանցն, որք փոփոխակի յառաջ գոն-
ի կիրթ և յանկիրթ խրախօս սնաց ոն-
տի ։

սակցութեան : մահաւանդի երբ ու շաբ-
անցն յայլը տթվառեցի, կամ բռնքի
աշ առ ձեւան պատրաստք իցի՞ն ի կազ-
մել զիասու մասցի : (Օրինակի ողջուռու :
Են ընի չի համոր օքին առաջ : Են են որ ջանձ
թագեւծի ին էլու ու բարու : Ինչ շնչ չի համոր
ուսու ընի : Այսի ընին իր ինչ ինչ առեւզն չնի :
Ես ասի :

ԱՐԵՎԻ ԱՅՆ ԱԽԵՑ
ԳՐՈՒՑ :

Տիեզն Շոշան Արքա Թագին
զեաց բաղում շնորհակալու թեսամբ
Հրատարակի : Ով Հայ Գալոց Արքոցն
Անոկ խառոյ 'ի կալեաժա' արժանի
եղե քաջոցերու թեառն Բարեկամի
ուրամն Խոդայինք Յառաջազինուեց . որ
մեծաւ ոպդասիրու թեամբ բարեհաճե-
ցու հոդալ զիմարձ Ա արժանիւսի 'Աը-
հարըս թեան վասն Աշոկեբուոց և Ա-
շոկեբառու Հեաց 'նորա' շաբունոկ ցա-
միու երիս :

Ա անհրայ Հովհանն թիւ 25 Ըց-
դասիրիս Հրատարակեալ Յայտարա-
րու թեանն թէ՝ || և թէ արժանանայր
քաջակերտ թեանն պատռեիթ Առին
ուներ Հոգալ նու մասն Անդրիսեան
լիզութ ։ Խուտքանաթեանն ։ Եկացա-
թեանն ։ Երաժշուա թեանն ։ և այդին
ողբան թեամբ Աստ ծոյ ին Հոգա-
ցեալ արքէն իրկ զըրուարուկան մաս-
նէն և այսովէն արժանացեալ շարէի
Հրատիրեաց դպիարն Պէտ Լաօզիր
զանուանի պատկերահոն Գաղղիոնի
ի Ա արժապիտ Եկացանթեան Դապրո-
ցի իւրոյ ունենանն ժամանակաւ ։ Եր-
թէ ։ Հոգալ և Պաշտամաց Հաճին ին
լիցի ուստերաց և գտնիրաց իւրեանց
սահնալ զիտարելութիւն զօյս գը-
րեսոյն ու Առանիարութիւն ուղրո-
ցիս զի ուսցին ցպայմոն շարէաց Բա-
րերարին ։ մարձ հատակելով մայզ

—**Արագածոտնի քառարարութեան մասին**
թէ ոչ Հայն և ոչ Կոր բառարարութ
աղջիս՝ համեմատին համայնքից Բանա-
սիրի ու բաւք մերում, որ բազմութ
Հարկիցուցանէ զնն զ խնդրել զի ե-
թէ պացի ու բերք, Արագածոտնի Բա-
ռապետիրք ինչ՝ զնն եղեալ առաքեա-
ցեն առ մեզ վանն իւր ։ Առաջդպա-
կան տաելով՝ կամ յայտնել ։ Թէ բառք
Բառարարութին այլապիսիք իցեն՝ որ բառ
Հային զծաւին քանի ճգես՝ երկա-
րեցին, և բանի կեռան՝ թիւքիցին Եթէ
այսպէս իցէ՝ լաւ և առներ Բանա-
սիրն անառանի զննող բերքին Վաճա-
կան կոմ բառ Քայլոց Բառարարութ

Ասկոյն հակելով մեր ի կատա-
րութիւն տուշ քղձնանց բանակը բա-
րեկամի մերս՝ ըստ չափու մերս կա-
րեաց և պիտութեան՝ առեմք, զի
պառակեմք ի Մայրենական քարառ
մեր զբանն էք՝ ինու զաեզի ցանկա-
ցիայ առաջգ ական ըստի ։ որ յայժ
պիտանի է ի կցել ընդ միմանն զբառ
ու պարտկացեալ յաւշոց մասց իւսուղին
Ճոխութեւն և պիտանութիւն ոյսը
տառագ ական երիգ բեան ըստի յայտ-
նի է ամենայն Նայտպեեաց ։ որ պիտ-
ական յիշեղը հօլովին և խօնարհ-
մամբ հեշտութիւնն մնայլի ի խո-

ժամն կարե՞սը զարտովյից վերաբերեց այնը սիրուն և ստեղծեանոց արուեստի առաջական կուլտ։ Առուժիս ուժն արգելու զինուն զները կարառցեց պարձինն ի պայմանութիւն։ Վարդոցն

Ասկ յետ պայմանին՝ ուռոք կամբցի
շարունակել զառաւ մնն՝ պարակ նոյն
վարձ հառանել փարժապիտն՝ Կար-
չութեան :

Աղջկամբ Հասին ի Վարկաթո Փարուն
և Տիկին Ստեփանոս ԱՌ. Ա արդա-
նեաց հանդերձ զուտակութ' ի Տէրամ-
փորոց : Եւ ես Վարդացք Յօստիկիմ
Դրեիդոր Խելոպայտանց Պարոն լրա-
չի Մկրտիչ և Պարոն Յովհաննէ ո
Հայրապետ Յօրոն թիւն ի Դաքոց :
— Պարոն Ա արդան Տէր Ա ար-
ախոսն ան եւ առան ի Պաքա գոր-
ծու Տիկին Կոտարբնեաց Յօրոն ինի
Հայրապետան Յօրոն թիւնեանց :

“Եւանդ Գլուխովին Արշակ է Ամենաբույզ
պատ տեղի և պետականութեան
առ Արքու է Ըստու”

Առաջնական է Արագիսի և Ռուզելին
Ա- ԱՐԱՐԵԴ ԿՐԵԱՐԱՐ

‘ՕՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1-183. պատուելի հասարակութեան
մեջողնելից, ով այսուհետեւ բազանիք

որ է համամեն առաջ և պատրաստ է զրի-
ժի ամեն օր առառանձին Տէն սկսեալ
մինչ յի բեկոցեալ ։ Դ ամ. վանուզա բաղ-
նապան, Ա. Յուն համարիսեան յորդա-
նոք ինոքը, ի Հաստրակութեանէ, զի շը-
նորհ արարեալ յորդմ ինչ ժամանա-
կի օր հաճոյ յիցի կամոց ի րեանց՝
գիտացին, ոչ այսքան վասն օդարի իւ-
րեանց, դի յայսնի է զանկարաւութեանէ
բարձնեաց վասն նոցու, այլ վասն օդ-
արի և շնորհածութեան առ իւր նու-
աստութիւն :

ВАКУУМЫ

Տեր Յովհաննես Մարկոսին ընդ
Պարսկ Արքունի թագավորութ Աւ-
գարիաց Համել ՚ի Բուրբոյի դաւ-
րոց էր ՚ի Վաստիկը Հովուել զի-
կի վեցին Հոյոց սնդ ։ Խոհ Պարսկ
Արքին թւ ։ Ըստարեաց Խաչելոց
էր ՚ի Աստիճան :

— 1 որ նաև թէ արձանապահիւ
Տէր Յարութիւն Եղիոյ երանելոց
էր ՚ի Ամպրասոյ ընդ ճանապարհ
Ամսիկօրայ՝ Համբաւել զիշիշիշին
Խռովացւոյ Յդալուտաս Խորոյ քահա-
նոյի :

ՊԵՐՍՎԵՆՏԻ

զԱրթիս միոյն Հայ զօրականք զեր-
ծուցանեն. 'ի ձեռաց Ասպետն՝ արու-
թեամբ և հաւատաբժնութ իւրիսնց
Ասթվանն Խան Առաջ ազդաւ սպարա-
պեա Պարսից երանէ կանոնաւոր զօ-
րօք ի վերայ Բառատիտրաց կալմուոր
առնել զԱ ուլի Խան, և զԱրթիս
Առըլյանն Խան հաստատել յիշխա-
նութեան Պատովիլոյ և Առուհամրայ:

— Սափար Պարի Խան որդի Ասպար Խանի որ բանեարկեալն
էր Առազահան, յաւար մահու. Առու-
համրայ Պավլոյն փախչի ի լերին
հեր, և զօր ժայռիեալ Հայոք յար-
ձակի ի վերայ Փերեայ, և անտի յա-
ռաջ Խաղայ ի վերայ ամրոցին Պա-
մապերսույ ի Ասրմհաւ, ուր ամբուրքն
էին, և երիվարք Ապրագեանի Վուլ-
զառեան Հայկաղն իշխանի կազմացն ։
Խամկիչչք նորու Հայք զուհն ունին
արշաւանոյն, և ոմբառհար սատակեն
ոզիս եօթն. 'ի Բախտիարաց ։ Խակ
Բախտիարիք զինն մի միոյն և ըդ-
Յովակի Ասպատամ Աիրականեն ։ ի
Հայալացին Պահար սպանեն Առիքոյնը
Հօրիպօր որդի սպանելոյն զհետ պըն-
դեալ նոցա, ունի զերկուսի Բախտի-
արաց, և ըերեալ խաղիսիէ զնոտա ի
վերայ զերեզմաննին Յուլի փայ առ-
ի վը.ժ մահու նորու ։ Ա ոլին յար-
ձակի տղա ի վերայ Առհմագ Արի-
ցո Խանին Աւալամարայ, յերկուց
կողմանց քանի քանի անկանին Պա-
րսին Ապրապեա Վուլզառ յիսուն հե-
աւեակ Հայ զօրականք և միով թըն-
դանօթաւ ելանէ զդէմ ունիլ նոն,
զօրաժողով իննելոյ ի կողմանցն Ասր-
մալոյ և Գիւրեց ։ որպէս զրեցաք
յանցեալ թիւ Ազգասիրիս, հասա-
նէ ի ընկունս նորու և Բարախանն
իւսնալոցի Հազար հեծելովք, յու-
ալի թէ կատարածն յաջուռթեամբ

պատկեալ իցէ :

— Առաջութեամբ բազմաւ հրուա-
բակեմք նուե, զի իւնլոյ և հրավար-
տակ արքաւնուկան հաս է թէ. և հրա-
նոյ հաստատել զԱՄիբոցա Պարթիս
Խանն Հայ զեղորորդիք Առաջ չար
Խանին Հայկաղնոյ, 'ի կուստիկալուն
համբան Ասպահայ, Անն ունիմք, թէ
հտարարիաբինամ հայրութեամ հան-
գուցեալ Հօրեզրաքն հետեւով Եւ-
խանին Հանալոյ իցէ զաշխարհն շն
պահել և զբնակիչս նորա յանկորուու

ՅՈՒՆԻՔ ԳԻՒՆԻԱՅ ԵՒ ՅԻՒՆԻԱՅ ՅԵՐԿԻԳ ԵՒ

Ի ստոյգ ցուցակէ երեի զի յան-
ցեալ 1846 ։ ոմին քանակութիւն ո-
տար գինեաց մածեալ ԱՄեգդամ բո-
վանդակիէր 77411.509 ։ գարնաւչափ,
յարմէ 6.740.516 ։ գարնաւչափք պո-
հեցան անդ վասն ծախուց երկրին ։
և քանակութիւն եղեմով ի Հարիս-
տանն ի 5 Յանվարի 1847 ։ բովա-
դակիէր 9.596.226 ։ գարնաւչափ Յան-
կալի և լինելոց նուե իմանալ զքանա-
կութիւնս իւրաքանչիւր տեսակացն
գինեաց ծախուց յայնմիկ երկրի՝
յընթացս անցեալ ամին՝ որք բազ-
կացուցնեալ զասաց 6.405.16 գարնան
ուսիփ տակմք զի 565.857 ։ գարնաւ-
չափք յայնմանն էին գինի Պալոյն
րարի Յանոյ (որ լինելով տեսակ
նոչ ցած, կասկածելի է թէ նովաւ-
խանուրքն ունեն ընդ. ոյլ ազնիւ-
զինեաց) 409.306 գարնաւչափք էին
ուկուպէս տեսակք գինեաց Պալոյն
2.669 գարնաւչափք ։ ասիանացուոց
այսինքն Փորթուգալոց 2.702.490
գարնաւչափք Ապահուցուոց ։ 94580
գարնաւչափք Ասրմէրու ։ 64.78 ես

Հանիք. 25.812. և Ապարեան՝
508.258. և ո Ակելիսնկամ Արէասուց
և այլ երկեացց. Խակ բոլոր քանակուի
ցքեացն պտներոց վասն ծախուց և
պիտոյից եկերեն յանցեալ ամի՞ և ին
մրանգամայն 4.254.257 գալառաչտիք
ի բախանդակ. բանակութեան 6.8270.13.
դարձաշտփիցն մուծելոց. և ին այնք
2.685.701 գալուսչափ Արմեամ Յըի
Շաքուի. 1.504.465. և ո Արքանդի
կամ Օդի. 59.885. և ո Պ Բնէմա և
7.281. և ո այլոց տեղեաց զաց յայս-
ցանէ մայր պահեալ ՚ի Հարկաստանն
անդ ի վերցաւուցեալ ժամանակի 5.510.
148. Դաւ կամ մար Յքեաց պէտպէն
տեսակաց: —

Դ Հանդիսական կամ անդաման, Օւունն 27. Յա-
ւու:

Բանափրական ԵՐԵՎԱՆԻՑԻՆ ՈՐՈՌ ԸՆՅԱՆԻՆ ԿԵՆՆՔ

Ու կենաք է անկոյուն, և թե-
լին գոյութեան կարի տիրու: անիմք
ու զլինելի փորձ ՚ի նախկին ծագ-
մանէ անտի բանականութեան: Ա-
մանայն ինչ շուրջ զիմոք ՚արանտէ
՚ի ցացանել զաւհուսառութիւն ժա-
մանակի: — Օ՞ն եկայք խորհեացն ք
զիմորդ երադու խոյս եռուն տւուրք
և անցին ամք, և մրակա անցուին
եղել փախուսունցա: — Եթէ ջանա-
ցուք յետո երչել զնասու ուշը մե-
րում, պնդիլ զհեան արագընթաց գլ-
նացիցն նոցին, գասաներօց եմք զնելոց ան-
համատ պաշտօնին, և ասքիրա ՚ի
նշանակիլ զոյլ և այլ զթուականու-
թիւնն եթէ ոչ լիւլ իցն նորին:

արժանի, յիշատակաց յաղաղս երեւելի
ինն գիտուածոց գրաշնչուց զբանի
ինն տպաւորութիւն ՚ի միտու մեր:
«Բանի ամք աղջութեան զիհեալ
զրամանաց այնք գետափիթիթ Հասակի՝
ցնդեալ են անդուցը: և ոչ զնունի մի
թոգեւու զինի: — Բանիցու արդեօք՝
ըստ վարկարազին անհօդու թեւամբ ե-
րիտասարգութեան: այն ինչ Հա-
պուրեալ ՚ի կրեց և զհեան զակատեալ
մայի հեշտութեանց: ոչ զպատի Հու-
թիւն և ոչ զիզգծն ունեաք զիսորհրա-
ծութեան: —

Խրքի. ամք յաջորդականնք անհրա-
ժեշտ կամ կարեւոր ինն են արարմատը
զիմուխութիւն ծիսից: ունանք Հա-
մարեցան թէ զործերոց են աւելի քան
զոր մայել և բանական արագածոց: ու-
նակայն Հոգ ք ոչխարհի դրաւեցին
զմանգրութիւննոցա: և ոյնպէս պո-
շարեցին զորիս նոցին՝ մինչեւ արդե-
լու զիսորհրգութիւն՝ նոցու զեզանա-
կին որու անցեալին են ժամք նոցա:
գերգաւանք նոցին տառերուն: և հոգ ք և
Զիգն ՚ոցուն ուռ ՚ի Հայ-
թայթիւն զինոցին կարիս՝ նոյնուն յա-
ւելուն կուտին: — Օրերաւթիւն ան-
զգոյ մօտաւորի. և թերեւս լիցի
յոյնեամ միաշափ անրաւուկանութիւն
և պակասութիւն պարարդ առ ՚ի խո-
րու ՚ի վերաց առաջեկոցին: կամ յե-
շել զինչ արգեաք իցն արարեալ:
և զինչ ինչ առնել Հեղզացեալ:
ուզին ոչ երբէք Հասաներու գերա-
զոյն վախճանի արարչութեանն առ
որ տաեզնան:

Մ ի ոք յապարեցէ խորհնել ըզմե-
նակէ այսաննէ ցծերութիւն իւր:
զտանդի ոչ բնան կարէ ինին Հասա-
տի առ ՚ի Հասանել նմին: — Վայնաց
զարնը է մառն իննաց՝ զի դժուա-
րութեամբ և հաղիւ ուրիշնե յառաջ

* Գալուստական է և բայց իամ ուստան:

խազոյ ՚ի Հասունութիւն ։ յաճա-
խակի թառամեալ ՚ի կակսն անդ՝ կա-
րնչի մինչ չե իցեն ծաւոյեալ տերեւ ք-
նորին ։ Առաջի տեւ ոստք ու մեղքը ։
արք յաւսող քեցն բարգաւածիլ ովան-
գութեամբ և շքեզութեամբ, սակայն
ցամաքեալք ՚ի Հիւթոց թարշամե-
ցոն և անկան ։ — Անպես զյեզու-
սցարանութեան քահե աղիսւ երե-
ասաւազ՝ կազմակի բակեալ յատինու-
գեցեցիլ ՚ի պատկեր բնութեան, ոյն
նէ առաքինութիւնք նարին ուղը-
ուանին բանի և միտք նորին ցրա-
սոլ, դալիկաւաբ խոնարհի ՚ի ներքոց
զունասաւ գեղողանին, «Բանի քա-
նիք ՚ի գոլարտիսն սեախց, զմայլա-
նուք հանդերձ քաղցր սրբէս բացունն
առաւուս ։ որոց ձգ ողակն շնորհք շա-
ղատաւեն զոխա, կիան միայն ու թ-
ցոյց գեղց ընութեան, և յետոյ իր-
քի թէ կարի յոյժ զանալ վասն մե-
րայ Հոգադնաց, որանու մըրանան ՚ի
մաքրագօյն վայրա ։ — Եթէ ներեցի
մզ անցուցանի զեւս երեսաւարդու-
թեան անդինու ՚ի վատանց ից՝ որը ոսպա-
նան, տակու նն յերկրայու կամք բառե-
ակնութենէ ժամանէ միւոյ ։ — Հա-
յու թօղ ոյս մասձութիւն յօրք ս-
րբաց զմեզ կիալ ցանդ ոյինպէս՝ որ-
պէս թէ օրու առաջիկայ վերջին իի-
նէր մ. քոյնի դոյսութեան, և անցու-
ցաք մեք յաջիւամ՝ գետաձևակն ՚ի
զբագլուն պատշաճեալը ընտուրու-
թեան մասուցական և բանուոր էակաց ։

Ա. Վ. ԲՐՅԱՆՑԵՍՆԵՐ

ԵՐԻ ԶԵՄԾՈՒԹՅԱՆ

Հետ առաջակերպից կախում է այս - քանի ուղարկելով ինքն են - որով վերաբար, ծեւ և ապրութիւններ են առաջ մ' առշմանդներ նորանուր կերպ և ազգաւորութիւնները - Այ այս ուստի եղին, տեսակե ուժենայ միտ թափ կարե տառներ և պայման որ միանալունը կախածայ ու շատին նիստակայ թիւներ մասն և այս ուստի այս որ կայ կամ է, չափ առաջ, և մի քիչն կատարի լութիւն այս բարի ուներթան - Խելք անձնն զառ առեւ արև ու շաք հարկաւոր անդարձների յատուել յառուել առջրու թիւնեցն, և իւրա որինակ առեւ նայա ու բայ տեսնանոյ դրսի ճիշից և սրարութեանց - պիտի անձնի իւ նրանու այրում եամ իւր մեծա- ուրին, զի՞ր վարդու մ' իւ ը հաւասարի խառ ը, և ինչ պիտի անցկաւըն թիւնից ցաների հետ - և ը- թարու որ որդոք ոյս պատուարի կունուանուց իւ ընից պրանին, որ որպէս հարուստ և կասարելոցց անուզ- շում որոտերոց՝ քաջութեարութիւնն զորու- րան էն էն, յորին առանին տնօղեաթիւն չունի - ըստ ուշը քիւնից էն ամանույ որ տեղն մնույ - Պի- տի նոյն նույ շարժմանց և հաղուարից, ու ազ- ատար և ոչ թէ ծառաւի պիտի նախն նոյն - օրի- նուէ, և ոչ թէ խորսիւր ուստինք նոյն մասնարաց զանուց - Այս անձնական շնորհ շուռ լու հետ- աւեց ունին, նորու զոր իւր նշուն քոյշու այսոց շումանթիւնն յառ աչ քան թիւ արդիւնքն զնուց միանք - գնուանն ուցոց սերուցին, և շափազանց համարուն ունենաւ նոյն միջ - որոց գործերը այնքան զորուանալին եւլու միշտ մինչ զերքունուն ուսուն չենաց անսիրուն բաննեւ -

քինութեանց մշտում : Տե՛ս հրաժանոյ զարդարում
ու կոռարելութենք՝ և հըգանա ծառեկամ զա-
պահառեթիւնք :

ՀԱՅՈՒԹԻՒՆ

Անձնական շնորհք, և խօսեց ան եաբան բա-
ներ են : Այս ե. այս ի բառք թէ որ մի քարագագար
անձն խօսի յարագանուշը ուղիղիք պես ի բա քա-
ղոց, համար, շնորհալի, և որից որչ է հիմնացո-
ւած : Այս ընդ հակառակն եթէ մին արձակի նը-
ման անձնիկ կողութան, և ճանեմ գիմաք տաքի՝
անձնորեք կողութան : Քերթաղանին հասցնու-
պատերեն նկարում է են երեք շնորհքով, զայցանու-
թեսիրանութիւնն և կարսութ շնորհաց : Անձն եւ
որինի անձնաց երեք, բանցի պատութիւն ուուաց
շնորհաց ձզու զարութիւն շնորհ :

Եթէ մըդն մը մասնենք, թէ ընդի՞ք մըննք
առելի են քաջումն և անձնացանամ մեջ քու-
րիշանին, որ նորանց շամի կառարելութիւն ուո-
նն, բարյն պատման կառանենք որ նորու տե-
լի շնորհացք են, և ուրա ոչ : Ըստ մենաց տե-
սիք, որ կանուք որիուն երեսով և կառարենալ պատ-
շանեալ իրանուք ոչ ունիք հանցանելի լին, բայց
զամանելին մինչու լուսաւոր միանանին որ իր-
եանց շնորհք անձնեցան համեմ են եւել : Առայ-
դանին երեք, զի Աստիք համարել չե կորող
ուուաց իւր համեմից շնորհաներն, որպէս նորա-
ուուաց իւր ու Տե՛ս հրաժանութ համարին լութիւնը են են արձ ուուացիւն տրուն միջուն,
երբ Տե՛ս շնորհք չե եւել : այնինչ շարկութենին,
բնուականութիւն, և զինքը ուրժանիք : Ծնորհաց
ի ներքու տառակ ընթառելի են եւել : այսդեմ
և զարդացնել եւ : Բայտ տեսնեմք ոյս շնորհք
անձն, թիջան - և, այս առանձնաց կերպու երկու :

ԱՍՑԱՄԱՆԻ

Մարդու զիշակն շամ անուու իւր առաջին
յիշացութենից կամ յարգանիւնիցոյ կարսու ու ,
եթէ հանցանան լինի կույս մոզութոր կամայ ու-
կանաց համարանց անձնութիւնութիւնն,
նու շեղած տեղն եւ : Այս ընդ հակառակն եթէ
կաշու ու կոտիչու լինի բուրդ տեղիք կամու մոզ-
ութոր որ նորութիւն յան քաջութիւն, և զարկ եւ
համարին նորան այն արժանաւ օրու թիւնի որ պա-
յտ, ունի : Եւ քունու շամ անուու մ մոզին եւ,
եթէ տեսնեմ մին ինունան համար (փանիք) մոյք
անձնամ ի մեր առաջ կայ իւր ու : շամ ու-
սանչ և քու զոյտութիւն չե կարու անձն : Բայց
անձ զայտապահութիւն կայ ուսանչ շնորհաց կեր-
պիք, մասաց զայտապահութիւն : իսկ անուսարն
կոսիք կերպ ուսանչ ծիծառ կշործ : Անձնն
կոսիք անձնին ընթարք պիտի համուր լինի : և
նորս շարժուածքն շնորհաց :

Ե յանկառակն ուցու կայ ընթացութեան կերպու մն,
երբ ու զութ ընկերութեան մը մունիք : Անձն ի ու
արարքն արցարկուն կամ մեծարուց լինին ուուաց
գայութեան, Տե՛ս ինին՝ առանց մունիքն թեան,
ուղարկան լինին ուուաց ցոյց տարբար, և համար-
դակուն ուուաց արցարկուն խորհրդի : Արք, որ-
պէս և կոնցոյք, ըստ անզ ու պատի կայտաշանեան
քան մոսք, զայտաթիւնն են համարկուր որպէս : Համեմն
նորս աչք և մունիքն են, և ան իւս
ընկեր ուրժուր :

ՀԱՅՈՒԹԱԿԱՐԱՎՈՐԻՒԹԻՒՆ

Եսա հին և Տըմարին առածայ թէ ոյն թո-
ւարուր է շնորհն յաղանին և բարարան, որ իւ-
րանու մոզութոր պատմ կիթապուրին : Դոյս
համարկագարութիւնն աւելին գոյն զզօրումն
ու թիւն, և Ֆորուրուց մեր աւելի զրուտիւնն
ու նորու համարկութեան բանին նորս երիւնին,
Այս կանոն՝ համարկութեանի առն մասնաւոր
անձնի կոպանինին, որ անի զիք ուրիշան համա-
րակաց համայնքն են են, և այն յանին յանին
գանձեց այլոց որպէս : Այս գործ թիւն կամանց
որ արքէ կերպ կորող չեր մեռ զիքին, այն զա-
րութիւն որ մըշ կովն է կիւնուցանն իւր զիքինէ,
և այն զարութիւն, որ զիքուանու իւր մունիքն
կիամին : Անձնութ համարկաց պատմութեան կո-
րող կիւնին բարեկամ համանէլ ոյս համարկաց
համայնքն են յարդի : և յարման զարզնուն
և իւրանունուն ունաց ուն ինուն միջարանի պատ-
մել ոյն որ անձ անհարութեան զոյց կառու է :

Հարանի՛

Դ'աճրուկ քաջորին : որ նուոզեա
Զիմուն և մայու ձեմեան :
Երբ անցան և կոտ երբ զոյ՝
Անու զու անձնը՝ ունարու մ:

Համ ընդ կերպու քո բերկանաց :
Դ'աճունուց քաջորինի :
Բ'այ վթթիւն զոյւար ուուոց,
Դ'այ և Յազինուց անուշի :

Անզարթանին կ հայտնինց
Երբեւ զու մըշ զայտաքարուց,
Զայտար համուր զիտուչ զայտուց,
Խոխանունուչ զայտուց :

Բ'ա Անզարէն սպարութիւն :
Մ շամարկան քարուին :
Եւ զայտար զայտար նորին :
Զաման զու քարուին :

Այս այլ տրուսով ոչ ոք մնարէ կեզ,
Այս ու բերիքին այլ ցնծացի ։
Եթէ հասանէ ունենան նորուն
Անդու ձայն գո նաւազի ։

Եւ մասնցի գալքարդաշտին ,
Ծխէլի , նախանձ բաղմազոց .
Կա ուղղեցոց շեպ ի յերկին
Հայրոց . ոչ միայ և զիտին .

Գուշը երգեցիլը մետրոնակ .
Եղաւ զդիմու իմ ուրբառնաւ .
Տափալ զիշրին սթեռնաց .
Եւ չի պահանջ օրինավեճաց :

24

Անցանելով առ հեկդեկեւ՝ որ
ամս բազում շինելով դեռ չեր ա-
ւարահաջ գիտեաց անցորդ անք թէ
բազմածախ յինելոց էր գործն ։ “Այս”
պատուախոնք արար Հարտարապիտն,
“առկայն կարծեմ ի մերջոց կառա-
լեցուք զայն զոր մեր Արտաղանն յայտ-
երեսուն ամս շնարաց Հասուցուել ։ ”
“Եւ զի՞նչ է այդ ։ ” և հարց անցորդն.
“ոչ այլ ինչ ։ ” պատուախոնքաց յա-
գանք թէ ածել զժողովուրդն ի զըզ-
ացումն ։ ”

TOP 9-118

ՊՐԱՎ ԹԱՂԵԱԼ.—Առկա Ժամանակը են, որ գտաւ մօտ ՚ի Այսէպ ձեռակերտ և անըստեղած հծեաց աման մի մեծ, յորում՝ պարտնակիւր գրամ Հառիմայ 600 խեցին էր բարձրութեամբ իբր վեշտառան քթաչափ և տրամադիմու մեջ։ Գտաւ այն իտեղի բնչ որ լինեալ էր ՚ի ձև սենեկի մեջ իբր իրկու կանքուն քառակուսի։ Այսիւսպէս էր Ժամանակը զերագոյն և նորանշան իմն մաքրու-

թեամբ , և շրջափակեալ 'ի սրատու-
չան մի որ ուներ զմբմիայն երդ քա-
ւահան լցոյնութեամբ առ 'ի ընդու-
նել զծեան մարդոց և սունօւլ զգը-
րուն : Աէ ինչ ղարսնանք եթէ ճած-
կեալ գոհձն այն լեալ էր ուրութե
կանոնսի ուսպմայեցու :

ՀՐԱՄԱ - ԱՆԴՐԻ - 93 -

¶ Առաւել բարիս առներ Բ Ե-
թերցովաց՝ որ գրեացն, եթէ տայր
կհանդախոսն դրամօց, ուիս.աինցաւ
իթէ չեցէ այս գրուած միանդամայն
յառասովելաց ՚ի սակս, ակնունիմք նո-
րոյ լրույ պատմութեան ՚ի նմանէ:

ՅԱՅԱՀԱՅԱԿԱՆ ԽՈՐԵՎ

Պարսկ Ասհանկ Աւետիքս : որ ընակի ի տակ Պարսկ Մատականի Տէր Բաղզառապէտն ունի լաւ Խաւիքար և Օ Էւթուն ծախոց :

Առաջնարկի սերն կումը - Արքի	6
ԶԵՂՈՎՈՒՆԻ ՀԱ	1

ՏԵՐԵՅԻ ԼԱԽԹ

፩፻፲፭

Եալիսթա - Այ - Տ - Տեկն Հ. Մարտիրոս Ա.
Յովհանն ծննդ. ուսուր :

2020-5-18A7

Տիկն և Սամափառութեալ Եղիշաբերեան օհաւ-
ութեան :

IP B 2

• 31 •

Պարսկ Խաչեմ Յովհանիան Եպիսկոպոսն է Հայութի Եղիշեան և Տքին ամաց, վեց ամառ և քառա
ամառ ուղարկութիւն է:

Առաջին պատճենը կազմութեան
Ա. Դ. Շահնշահի Ալեքսանդր